

University of Mumbai

**R.P. Gogate College of Arts & Science and
R.V. Jogalekar College of Commerce,
Ratnagiri (Autonomous)**

**Bachelor of Arts (B.A) Programme
Three Year Integrated Programme
Six Semesters
*Course Structure***

**Under Choice Based Credit System (CBCS)
To be implemented from Academic Year-
2023-2024**

Name of Programme	B.A. MARATHI
-------------------	--------------

Level	UG
No of Semesters	06
Year of Implementation	2023-2024
Programme Specific Outcomes (PSO)	<ol style="list-style-type: none"> 1. विद्यार्थ्यांना मराठीतील विविध वाङ्मयप्रकार समजतील. 2. शासनमान्य प्रमाण मराठी लेखनाच्या नियमांची ओळख होईल. ३. व्यावहारिक मराठीच्या उपयोजनाचे कौशल्य आत्मसात करतील. ४. साहित्यप्रकाराच्या संकल्पनेचा अभ्यास होईल. ५. नाटक आणि ललितगद्य या साहित्यप्रकाराच्या आशयनिष्ठ आणि रूपनिष्ठ स्वरूपाचा परिचय होईल. ६. नेमलेल्या साहित्यकृतींच्या आधारे मराठी नाट्य परंपरा आणि मराठी ललितगद्य परंपरा ज्ञात होतील. ७. विद्यार्थ्यांना भाषिक कौशल्ये समजतील. ८. आत्मविश्वास वाढून विद्यार्थ्यांचे वाचन कौशल्य सुधारेल . ९. विद्यार्थी संभाषण, श्रवण, लेखन कौशल्य आत्मसात करतील. १०. मराठीतील कथनात्मक साहित्याचा सैद्धांतिक परिचय होईल. ११. कथा व कादंबरी या साहित्यप्रकारातील साम्य – भेदांचे ज्ञान होईल. १२. कथनात्मक साहित्याच्या अभ्यासातून साहित्य व समाज यांचा अनुबंध जोडता येईल. १३. प्राचीन मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासाची माहिती होईल. १४. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे रचना प्रकार समजतील. मराठी भाषेविषयी अभिमान जागृती होईल. १५. साहित्यनिर्मिती प्रक्रिया समजेल. लेखन कौशल्य विकसित होतील. १६. भाषांतर कौशल्ये आत्मसात होतील. १७. विविध प्रसारमाध्यमांची ओळख होऊन त्यांची कार्यपद्धती समजेल. १८. भाषेचा वैज्ञानिक दृष्टीकोनातून अभ्यास करण्याची दृष्टी प्राप्त होईल. १९. सामाजिक चळवळी व साहित्य यांचा अनुबंध जोडता येईल. २०. साहित्याच्या अभ्यासातून समीक्षात्मक दृष्टीकोन तयार होईल.

<p>Relevance of PSOs to the local, regional, national, and global developmental needs (200 words)</p>	<p>भाषा व साहित्य याची जाण वाढून वाचनकौशल्यांचा विकास होईल. मराठीचे महत्त्व समजून आले तर स्थानिक रोजगारात भाषा वापराचे ज्ञान वाढेल. राष्ट्रीय स्तरावर मराठीचे स्थान काय आणि सद्य स्थिती याची जाणीव होईल. विद्यार्थ्यांनी काही किमान जोड भाषिककौशल्ये आत्मसात केल्यावर आत्मविश्वास वाढेल आणि जागतिक स्तरावर सांस्कृतिक आदान प्रदान करू शकतील. भाषिक आणि साहित्यिक जाण वाढेल. विविध साहित्यप्रकारांच्या आस्वादाची क्षमता अंगी येईल. स्थानिक, राष्ट्रीय, जागतिक नाट्यकृतींच्या आस्वादाने जाणवांच्या कक्षा रुंदावतील. आकलन आणि भाषिक कौशल्य वाढून नोकरीच्या मुलाखतीकरिता तयारी होईल. विविध कार्यक्रमांमधील सहभाग वाढेल. सूत्रसंचालन ही कला विकसित होईल. प्रसारमाध्यमांतील संधी समजतील. कथनात्मक साहित्याचा सामाजिक, सांस्कृतिक व भाषिक अंगाने चिकित्सक अभ्यास करता येईल. कथनात्मक साहित्याच्या अभ्यासाने समकालीन प्रश्नांचा वेध घेता येईल</p>
---	---

Name of the Course	B.A
Course Code (refer to student handbook)	UAMAR 501
Class	T.Y.B.A.

Semester	V
No of Credits	04
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ ~~Elective~~
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	इतिहास आणि संस्कृती जाणून घेण्याचे कौशल्य प्राप्त होईल.

SEM V

Syllabus for T.Y.B.A Autonomous from the year 2023-24

Nomenclature: मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १

Course Outcomes:

CO1 प्राचीन मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासाची माहिती होईल.

CO2 प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे रचना प्रकार समजतील.

CO3 मराठी भाषेविषयी अभिमान जागृती होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
------	-------	-----------------	----------------

१	मराठी साहित्याची सुरुवात व महानुभावीय वाङ्मय	<p>अ. मराठी साहित्याची सुरुवात मराठी देशी भाषा म्हणून आठवे, नववे शतक परिचय, मराठीतील आद्यग्रंथ- चर्चा, शिलालेख, ताम्रपट यावरील मराठी लेखन - थोडक्यात परिचय</p> <p>आ. महानुभाव संप्रदायाची ठळक वैशिष्ट्ये, द्वैती तत्त्वज्ञान, पंचकृष्ण, चक्रधरांचे व्यक्तिमत्व, मराठीचा स्वीकार व आग्रह, सांकेतिक लिपी. महानुभावीय वाङ्मय: चरित्रग्रंथ, तत्त्वज्ञान ग्रंथ, सातीग्रंथ, स्फुट : गद्य-पद्य-धवळे, टीका ग्रंथ, व्याकरणग्रंथ.</p>	१५
२	वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय	<p>अ. यादवकालीन महाराष्ट्रात वारकरी पंथाची प्रस्थापना, पंढरीचा भक्तीसंप्रदाय हा महाराष्ट्रातील प्रमुख वारकरी संप्रदाय म्हणून तेराव्या शतकात धार्मिक, सामाजिक व साहित्यिक दृष्ट्या प्रभावी.</p> <p>आ. ज्ञानदेव-नामदेव व त्यांच्या प्रभावळीतील इतरांचे वाङ्मय</p>	१५
३	वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय	<p>अ. बहामनी राजवट एकनाथ कालीन महाराष्ट्र तमोयुग, एकनाथ, एकनाथ पंचक यांचे वाङ्मय</p> <p>आ. शिवकालीन महाराष्ट्र, स्वराज्य प्रेरणा तुकाराम, तुकारामाचे शिष्य यांचे वाङ्मय</p>	१५
४.	पंडिती काव्य	<p>अ. पंडिती काव्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये, पंडिती काव्याचे गुणदोष- चर्चा</p> <p>आ. पंडित कवी- मुक्तेश्वर, मोरोपंत, रघुनाथ पंडित, सामराज, निरंजन माधव, वामन पंडित, नागेश, विठ्ठल</p>	१५

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

- जोग रा. श्री. व इतर (संपा) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड तीन, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प्रथम आवृत्ती १९७३

२. तुळपुळे शं. गो. , पाच संतकवी, सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९८४
३. तुळपुळे शं. गो. व इतर (संपा) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड एक, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
४. मालशे सं. ग. व इतर (संपा) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड दोन, भाग एक व भाग दोन, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
५. भावे वि. ल., महाराष्ट्र सारस्वत, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, आवृत्ती पाचवी १९६३
६. धोंड म. वा. (संपा) मन्हाटी लावणी, मौज, मुंबई १९५६
७. शेणोलीकर ह. श्री, प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर १९७१
८. सहस्रबुद्धे म. ना, मराठी शाहिरी वाङ्मय, ठोकळ, पुणे १९६१
९. सरदार गं. बा. , संत साहित्याची सामाजिक फलश्रुती, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे १९७०

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	मराठी साहित्याची सुरुवात व महानुभावीय वाङ्मय	जून व जुलै	व्याख्यान, ICT, चाचणी
२	वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय	ऑगस्ट	व्याख्यान, ICT, चाचणी
३	वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय	सप्टेंबर	व्याख्यान, ICT, चाचणी
४	पंडिती काव्य	ऑक्टोबर पहिला आठवडा	व्याख्यान, ICT, चाचणी, मुखोद्गत श्लोक पठन

Evaluation Pattern

A. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
कार्यक्रम उपस्थिती आणि हजेरी	१०

B. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	४	१५

*****

SEM VI

Name of the Course	B.A
Course Code (refer to student handbook)	UAMAR 601
Class	T.Y.B.A.
Semester	VI
No of Credits	04
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ ~~Elective~~ (Major)
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	इतर धर्मीयांची आणि पंथीयांची संस्कृती, साहित्य आणि तत्कालीन भाषा समजून घेतल्याने भाषिक व सामाजिक जाणिवा विकसित होतील.

--	--

Nomenclature: मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग २

CO1 शाहिरी वाङ्मयाचा परिचय होईल.

CO2 बखर वाङ्मयाचा परिचय होईल.

CO3 वेगवेगळ्या पंथाच्या वाङ्मयाचे स्वरूप लक्षात येईल.

CO4 वेगवेगळ्या धर्मीयांनी केलेल्या मराठी वाङ्मय निर्मितीचा परिचय होईल.

CO5 मध्ययुगीन वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	शाहिरी वाङ्मय	अ. लावणी पोवाडे या काव्यप्रकारांची स्वरूप वैशिष्ट्ये आ. काही लावणीकार होनाजी बाळा राम जोशी प्रभाकर अनंत फंदी परशराम या शाहिरींचा व त्यांच्या साहित्याचा परिचय	१५
२	महानुभाव व वारकरी यांखेरीज इतर पंथीयांचे वाङ्मय	अ. नाथ दत्त या पंथातील वाङ्मयाचे स्वरूप आ. समर्थ लिंगायत या पंथातील वाङ्मयाचे स्वरूप	१५
३	हिंदू धर्माखेरीज इतर धर्मियांनी केलेली वाङ्मय निर्मिती	अ. ख्रिस्ती धर्मियांनी केलेली वाङ्मय निर्मिती- ख्रिस्ती- फादर स्टीफन्स , क्रुआ, सालंदाज पाद्री अल्मैद) आ. इस्लामी धर्मियांनी केलेली वाङ्मयनिर्मिती, इस्लामी- मुंतोजी (मृत्युंजय), हुसेन अंबरखान, शेख महंमद, शहामुनी	१५
४	बखर गद्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये-	अ. १. बखरी:शिवपूर्वकालीन- महिकावतीची उर्फ माहीमची बखर, राक्षससेतागडीची बखर,	१५

		<p>२. बखरी: शिवकालीन - शिवछत्रपतींचे चरित्र कृष्णाजी अनंत सभासद चित्रगुप्त विरचित शिवाजी महाराजांची बखर श्री छत्रपतींची 91 कलमी बखर दत्तो त्रिमल वाकेनिस, मल्हार रामराव चिटणीस विरचित श्री शिवछत्रपतींचे सप्त प्रकरणात्मक चरित्र</p> <p>आ. बखरी पेशवेकालीन:</p> <p>नाना फडणवीसाचे आत्मचरित्र, श्रीरामदास स्वामींचे चरित्राची बखर उर्फ हनुमंत स्वामीची बखर, पेशव्यांची बखर-कृष्णाजी विनायक सोहोनी, पानिपतची बखर -रघुनाथ यादव, भाऊसाहेबांची बखर- कृष्णाजी शामराव, खर्ड्याच्या स्वारीची बखर</p>	
--	--	--	--

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	शाहिरी वाङ्मय	नोव्हेंबर व डिसेंबर पहिला आठवडा	व्याख्यान व लावणी-पोवाडा सादरीकरण
२	महानुभाव व वारकरी यांखेरीज इतर पंथीयांचे वाङ्मय	डिसेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT, online वारीदर्शन, अभंग श्रवण
३	हिंदू धर्माखेरीज इतर धर्मियांनी केलेली वाङ्मय निर्मिती	जानेवारी अखेर	व्याख्यान व चाचणी
४	बखर गद्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये-	फेब्रुवारी अखेर	व्याख्यान व चाचणी

Evaluation Pattern

C. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय	१०
कार्यक्रम उपस्थिती आणि हजेरी	१०

D. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५

४. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	४	१५
--------------------------------------	---	----

Name of the Course	B.A.
Course Code (refer to student handbook)	UAMAR 502
Class	T.Y.B.A.
Semester	V
No of Credits	04
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ ~~Elective~~ (Major)
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	साहित्यशास्त्रविषयक संकल्पनांचे आकलन झाल्याने समीक्षा क्षेत्रात संधी उपलब्ध होतील.

SEM V
Syllabus for T.Y.B.A Autonomous from the year 2023-24

Nomenclature: भारतीय साहित्यविचार

Course Outcomes:

CO1 भारतीय साहित्य विचाराचा परिचय होईल.

CO2 भारतीय साहित्य आस्वादाची प्रक्रिया समजेल.

CO3 भारतीय साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजनाचा परिचय होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	भारतीय साहित्यशास्त्र : संकल्पना व स्वरूप	१. अलंकार विचार , वक्रोक्ती विचार २. रीतीसिद्धांत, ध्वनिसिद्धांत ३. औचित्यविचार	१५
२	भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्याचा अभ्यास	१. भरताचा रससिद्धांत २. रससिद्धांताचे भाष्यकार अ. भट्टलोल्लट आ. श्रीशंकुक इ. भट्टनायक ई. अभिनवगुप्त	१५
३	भारतीय साहित्यशास्त्र: साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य	१. शब्दशक्ती: अभिधा, लक्षणा व व्यंजना २. वृत्त, छंद व मुक्तछंद	१५
४	भारतीय साहित्यशास्त्र: निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार	१. साहित्य निर्मिती मागील करणे : प्रतिभा, व्युत्पत्ती व अभ्यास २. साहित्याची प्रयोजने : भरत ते अभिनवगुप्त	१५

संदर्भ पुस्तके :

१. गाडगीळ स.रा., काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस प्रकाशन , पुणे (सहावी आवृत्ती), २००३
२. पाटणकर वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६
३. देशपांडे ग.त्र्यं. , भारतीय साहित्यशास्त्र, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई (तिसरी आवृत्ती) १९८०
४. जोग रा.श्री., अभिनव काव्यप्रकाश
५. पाटील गंगाधर, समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टीक प्रकाशन, मुंबई १९८१

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	भारतीय साहित्यशास्त्र : संकल्पना व स्वरूप	जून व जुलै	व्याख्यान व ICT

२	भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्याचा अभ्यास	ऑगस्ट	व्याख्यान व ICT
३	भारतीय साहित्यशास्त्र: साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य	सप्टेंबर	व्याख्यान व ICT
४	भारतीय साहित्यशास्त्र: निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार	ऑक्टोबर पहिला आठवडा	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

E. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
हजेरी व कार्यक्रम उपस्थिती	१०

F. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	४	१५

Name of the Course	B.A.
Course Code (refer to student handbook)	UAMAR 602
Class	T.Y.B.A.
Semester	VI
No of Credits	4
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type	Core/ Elective

(applicable to NEP only)	
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	साहित्यनिर्मिती, समीक्षण, परीक्षण यात संधी उपलब्ध होतील.

SEM VI

Syllabus for T.Y.B.A Autonomous from the year 2023-24

SEM VI

Nomenclature: पाश्चात्य साहित्यविचार

Course Outcomes:

CO1 पाश्चात्य साहित्य विचाराचा परिचय होईल.

CO2 पाश्चात्य साहित्य आस्वादाची प्रक्रिया समजेल.

CO3 पाश्चात्य साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजनाचा परिचय होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचे स्वरूप	१ अनुकृती सिद्धांत : प्लेटो व ऑरिस्टॉटल २ पाश्चात्यांनी केलेल्या काव्यव्याख्या : वर्डस्वर्थ, कोलरीज, कोर्टहोप, एडगर अलन पो, अर्नोल्ड	१५

२	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची भाषा	१. रूपक, प्रतीक व प्रतिमा २. अनेकार्थता, नियमोल्लंघन, अपरिचीतीकरण	१५
३	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार	१. कोलरीजचा कल्पनाशक्तीचा व चमत्कृतीशक्तीचा सिद्धांत २. आत्मविष्कार, जीवनभाष्य, सामाजिक बांधिलकी (मार्क्सवादी विचारासह) ही प्रयोजने	१५
४	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचा आस्वाद	१. ॲरिस्टॉटलचा कॅथार्सिसचा सिद्धांत २. रिचर्डर्सचा प्रेरणा संतुलनाचा सिद्धांत	१५

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके :

१. करंदीकर, गो. वि. (भाषांतर) ॲरिस्टॉटलचे काव्यशास्त्र, मौज, मुंबई १९७८
२. नेमाडे भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत, औरंगाबाद, १९८७
३. पाटणकर वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा, पुणे, २००६.
४. पाटील, गंगाधर, समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टीक, मुंबई १९८१
५. मालशे मिलिंद, आधुनिक भाषा विज्ञान सिद्धांत आणि उपयोजन. लोकवाड् मयगृह. मुंबई. १९९५
६. गणोरकर प्रभा, डहाके वसंत आबाजी व इतर. (संपा.) वाड् मयीन संज्ञा संकल्पना कोश, ग.रा. भटकळ
फाऊंडेशन, मुंबई, २००१
७. राजाध्यक्ष, विजया व इतर (संपा.) मराठी वाड् मयकोश, खंड ४ (समीक्षा संज्ञा), महाराष्ट्र राज्य साहित्य
संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२
८. पाश्चात्य साहित्यविचार : भालचंद्र खांडेकर, लीला गोविलकर
९. पाश्चात्य साहित्यविचार प्रा. ब.लु सोनार

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचे स्वरूप	नोव्हेंबर व डिसेंबर पहिला आठवडा	व्याख्यान व ICT

२	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची भाषा	डिसेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
३	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार	जानेवारी अखेर	व्याख्यान व ICT
४	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचा आस्वाद	फेब्रुवारी अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

G. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
हजेरी व कार्यक्रम उपस्थिती	१०

H. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	४	१५

*****

Name of the Course	B.A.
Course Code (refer to student handbook)	UAMAR 503
Class	T.Y.B.A
Semester	V
No of Credits	4
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ ~~Elective~~
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	साहित्य व समाज यांचा अनुबंध जोडता येईल.

SEM V

Syllabus for T.Y.B.A Autonomous from the year 2023-24

Nomenclature: साहित्य आणि समाज

Course Outcomes:

CO1 साहित्य व समाज यांच्या अन्योन्य संबंधाचा परिचय होईल.

CO2 महानगरीय व ग्रामीण जाणीवेच्या साहित्याचा व समाजाचा अन्योन्य संबंध लक्षात येईल.

CO3 निवडक कलाकृतीच्या आधारे विविध वाङ्मयीन प्रवाहाचा परिचय होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	साहित्य – समाज अन्योन्य संबंध	अ) साहित्य, समाजसंस्कृती या संकल्पना व त्यांच्या परस्परसंबंधाचे स्वरूप ब) साहित्य – समाज संबंध – तेन, मार्क्स यांचे सिद्धांत, मानवतावाद, मार्क्सवाद, स्त्रीवाद, आंबेडकरवाद यांचे स्वरूप विशेष	१५
२	महानगरी जाणिवेचे साहित्य	अ) महानगरी जाणिवेचे साहित्य संकल्पना व मराठीतील परंपरा ब) क्रमशः महेश केळूसकर, मनोविकास प्रकाशन, पुणे	१५
३	ग्रामीण साहित्य	अ) ग्रामीण साहित्य – संकल्पना व मराठीतील परंपरा ब) धग असतेच आसपास : कल्पना दुधाळ, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई	१५

संदर्भ पुस्तके :

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – खंड ५, भाग १ – संपादक – रा.श्री.जोग, म.सा.परिषद, पुणे, १९७३.
२. कादंबरीविषयी – हरिश्चंद्र थोरात, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६
३. टीकास्वयंवर – भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९०.
४. कादंबरी - एक साहित्यप्रकार – हरिश्चंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन्स, मुंबई, २०१०.
५. मराठी वाङ्मय कोश – खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), समन्वयक संपादक – डॉ. विजया राजाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२.

६. वाङ्मयीन संज्ञा – संकल्पना कोश – संपादक, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००९.
७. ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि समस्या – आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाउस, १९७९.
८. ग्रामीणता – साहित्य आणि वास्तव – आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९८९.

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	साहित्य – समाज अन्योन्य संबंध	जून व जुलै	खडू- फळा व व्याख्यान पद्धत
२	महानगरी जाणिवेचे साहित्य	ऑगस्ट	खडू- फळा व व्याख्यान पद्धत
३	ग्रामीण साहित्य	सप्टेंबर	खडू- फळा व व्याख्यान पद्धत

Evaluation Pattern

I. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
हजेरी व कार्यक्रम उपस्थिती	१०

J. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह टिपा	१,२,३	१५

SEM VI

Name of the Course	B.A.
Course Code	UAMAR 603

(refer to student handbook)	
Class	T.Y.B.A.
Semester	VI
No of Credits	4
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	सामाजिक स्थित्यंतराचा आढावा घेण्याची क्षमता विकसित होईल.

Syllabus for T.Y.B.A Autonomous from the year 2023-24

SEM VI

Nomenclature: साहित्य आणि समाज

Course Outcomes:

CO1 सामाजिक स्थित्यंतराचा मराठी साहित्यावर प्रभाव पडतो, हे समजेल.

CO2 दलित साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया समजेल.

CO3 स्त्रीवादी जाणीव आणि वाङ्मयीन प्रवृत्तीचे ज्ञान होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	सामाजिक स्थित्यंतरे आणि मराठी साहित्य	<p>अ) महाराष्ट्रातील सामाजिक स्थित्यंतरे व मराठी साहित्य –मागोवा</p> <p>ब) साहित्य – समाज संबंध</p> <p>१) ललित वाङ्मयातील सामाजिक जाणिवेचे स्वरूप :शरदचंद्र मुक्तिबोध, साहित्य विचार आणि समाजचिंतन</p> <p>२) दलित जाणिवेचे स्वरूप – म.ना.वानखेडे यांच्या लेखाधारे</p>	१५
२	दलित साहित्य	<p>अ) दलित साहित्य:संकल्पना व मराठीतील परंपरा</p> <p>ब) भाई तुम्ही कुठे आहात! : ऋषिकेश कांबळे, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद</p>	१५
३	स्त्रीवादी जाणिवेचे साहित्य	<p>अ) स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना व मराठीतील परंपरा</p> <p>ब) निवडलेल्या स्त्रीवादी कथांचा अभ्यास</p> <p>१) गौरी देशपांडे – पाऊस आला मोठा (आहे हे असं आहे)</p> <p>२) सानिया – दुष्काळ (अशी वेळ)</p> <p>३) प्रिया तेंडूलकर – खेळ मांडियला (तिहार)</p> <p>४) उर्मिला पवार – सुटे गिऱ्हाण (हातचा एक)</p> <p>५) मेघना पेठे – आहे कुछ अब्र (आंधळ्याच्या गायी)</p> <p>६) नीरजा – महिषासुरमर्दिनी (ओल हरवलेली माती)</p> <p>७) प्रज्ञा दया पवार – आईच्या नावान (मिळून साऱ्या जणी मासिक)</p> <p>८) प्रतिमा जोशी – दरी (जहन्नम)</p> <p>९) मनस्विनी लता रवींद्र – माझ्या जन्माची गोष्ट (ब्लॉगच्या आरशापल्याड)</p> <p>१०) वंदना महाजन – निर्वाणाची स्वगते (वसा दिवाळी अंक)</p>	१५

संदर्भ पुस्तके :

१. दलित साहित्य – प्रवाह व प्रतिक्रिया – गो.म.कुळकर्णी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९८६
२. निळी पहाट – रा.ग.जाधव, प्राज्ञपाठशाळा वार्ड, १९७८.

३. दलित साहित्य –एक चिंतन – अर्जुन डांगळे (संपा.), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती आणि मंडळ, मुंबई, १९७८.
४. दलित साहित्य – वेदना आणि विद्रोह – भालचंद्र फडके, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७.(प्र.आ.)
५. दलित साहित्याची स्थितीगती – केशव मेश्राम व इतर (संपा.) मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव पब्लिकेशन्स, मुंबई, १९९७
६. स्त्रीवादी समीक्षा – सैद्धान्तिक चौकट – डॉ.मिलिंद मालशे, श्रीवाणी – ऑक्टोबर, १९९३.
७. स्त्रीवादी साहित्य समीक्षा –स्वरूप आणि व्याप्ती – वसंत आबाजी डहाके, श्रीवाणी – ऑक्टोबर, १९९३.
८. स्त्रीवादी साहित्य आणि समीक्षा विशेषांक – अनुष्टुभ, सप्टेंबर, ऑक्टोबर १९९६
९. स्त्रीवादी समीक्षा – स्वरूप आणि उपयोजन – दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, १९९३.
१०. आंबेडकरवाद, डॉ. शैरे नीलकंठ, सुविद्या प्रकाशन, पुणे २००९.
११. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे तत्त्वज्ञान: आशय व विश्लेषण, गायकवाड दत्तात्रय स्वयंदीप प्रकाशन, पुणे २०१६.
१२. आंबेडकर आणि मार्क्स, कसबे रावसाहेब, सुगावा प्रकाशन, पुणे, १९८५
१३. प्रज्ञासूर्य, लिंबाळे शरणकुमार,(संपा.), प्रचार प्रकाशन, कोल्हापूर, १९९१.

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	सामाजिक स्थित्यंतरे आणि मराठी साहित्य	डिसेंबर अखेर	खडू- फळा व व्याख्यान पद्धत
२	दलित साहित्य	जानेवारी अखेर	खडू- फळा व व्याख्यान पद्धत
३	स्त्रीवादी जाणिवेचे साहित्य	फेब्रुवारी अखेर	खडू- फळा व व्याख्यान पद्धत

Evaluation Pattern

K. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
हजेरी व कार्यक्रम उपस्थिती	१०

L. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह टिपा	१,२,३	१५

Name of the Course	B.A.
Course Code (refer to student handbook)	UAMAR 504
Class	B.A. Marathi : तृतीय वर्ष
Semester	V
No of Credits	4
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ ~~Elective~~
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Syllabus for T.Y.B.A. Autonomous from the year 2023-24

SEM V

Nomenclature: भाषाविज्ञान

Course Outcomes:

CO1 भाषेच्या विविध अंगांचा परिचय होईल.

CO2 भाषेच्या अभ्यासाच्या आधुनिक व शास्त्रीय पद्धतीने परिचय होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	भाषाशास्त्राच्या विविध शाखा	ऐतिसाहिक, वर्णनात्मक व समाजशास्त्रीय	१५
२	स्वनिमविन्यास	स्वन, स्वनिम, स्वनांतर, स्वनिमाचे प्रकार, स्वनिम विश्लेषणाची तत्त्वे, तंत्रे	१५
३	रूपिमविन्यास	रूपिका, रूपिम, रूपिमाचे प्रकार, रूपिमप्रक्रिया	१५
४.	अर्थविन्यास	भाषिक अर्थाचे स्वरूप, शब्दार्थाचे प्रकार, अर्थ आणि त्याचे परस्पर संबंध	१५

Learning Resources recommended: संदर्भ पुस्तके –

१. काळे, कल्याण व इतर (संपा), आधुनिक भाषाविज्ञान, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २००३
२. काळे, कल्याण व इतर (संपा), वर्णनात्मक भाषाविज्ञान स्वरूप आणि पद्धती, गोखले एज्युकेशन सोसायटी, नाशिक, १९८२
३. गजेंद्रगडकर, श्री. न. , भाषा आणि भाषाशास्त्र, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, १९७९
४. गोविलकर लीला, वर्णनात्मक भाषाविज्ञान, आरती प्रकाशन, डोंबिवली, १९९२
५. धोंगडे रमेश, सामाजिक भाषाविज्ञान, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, २००५
६. पुंडे, द. दि., सुलभ भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००५
७. मालशे स. गं. व इतर(संपा.) भाषाविज्ञान परिचय, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५
८. मालशे स. गं. व इतर(संपा.) भाषाविज्ञान : ऐतिसाहिक व वर्णनात्मक, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५ (दु.आ.)
९. गायकवाड संपत, दलित आत्मकथन : भाषिक समाज, भाषा आणि भाषा व्यवहार, प्रज्ञा-प्रबोध प्रकाशन, सांगली, २०१२
१०. मटकर, अलका, मराठी भाषेचा भाषावैज्ञानिक अभ्यास, शब्दालय प्रकाशन, २०१५

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	भाषाशास्त्राच्या विविध शाखा	जुलै दुसरा आठवडा	व्याख्यान, ICT, चाचणी
२	स्वनिमविन्यास	जुलै अखेर	व्याख्यान, ICT , चाचणी

३	रूपिमविन्यास	ऑगस्ट अखेर	व्याख्यान, ICT, चाचणी
४	अर्थविन्यास	सप्टेंबर अखेर	व्याख्यान, ICT, चाचणी

Evaluation Pattern

M. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय	१०
कार्यक्रम उपस्थिती आणि हजेरी	१०

N. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	४	१५

*****

Name of the Course	B.A.
Course Code	UAMAR 604
Class	T.Y.B.A.
Semester	VI

No of Credits	4
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory, Practical & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ ~~Elective~~ (Major)
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Syllabus for T.Y.B.A. Autonomous from the year 2023-24

SEM VI

Nomenclature: मराठी व्याकरण

CO1 मराठी व्याकरण व्यवस्थेचा सूक्ष्म परिचय होईल.

CO2 मराठी व्याकरण व्यवस्थेतील समस्या लक्षात येतील.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	शब्दांचे वर्गीकरण	पारंपरिक व आधुनिक अ. विकारी जाती आ. अविकारी जाती	१५
२	विकरण	अ. लिंग, आ. वचन, इ. विभक्ती, ई. आख्यात	१५
३	शब्दसिद्धी	अ. उपसर्गघटित	१५

		आ. प्रत्ययघटित इ. सामासिक ई. अभ्यस्त	
४	प्रयोगविचार	अ. कर्तरी आ. कर्मणी इ. भावे ई. संकीर्ण	१५

संदर्भ पुस्तके –

१. मराठी व्याकरण वाद आणि प्रवाद – कृष्ण श्री. अर्जुनवाडकर
२. मराठी व्याकरण काही समस्या- प्र. ना. दिक्षित
३. मराठी व्याकरणाचा इतिहास - कृष्ण श्री. अर्जुनवाडकर
४. मराठी व्याकरण – मो. रा. वाळंबे
५. मराठी व्याकरणविवेक – मा. ना. आचार्य
६. मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार – अरविंद मंगळूरकर
७. मराठीचे व्याकरण – लीला गोविलकर
८. शास्त्रीय मराठी व्याकरण – मोरो केशव दामले

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	शब्दांचे वर्गीकरण	नोव्हेंबर व डिसेंबर पहिला आठवडा	व्याख्यान व ICT, चाचणी
२	विकरण	डिसेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT, चाचणी
३	शब्दसिद्धी	जानेवारी अखेर	व्याख्यान व ICT, चाचणी
४	प्रयोगविचार	फेब्रुवारी अखेर	व्याख्यान व ICT, चाचणी

Evaluation Pattern

O. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय	१०
कार्यक्रम उपस्थिती आणि हजेरी	१०

P. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
-------------	------	-------

१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	४	१५

*****

Name of the Course	B.A.
Course Code (refer to student handbook)	UAMAR 604
Class	T.YB.A.
Semester	V
No of Credits	4
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ ~~Elective~~ (Major)
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Syllabus for T.Y.B.A. Autonomous from the year 2023-24

SEM V

Nomenclature: आधुनिक मराठी साहित्य

Course Outcomes:

- CO1 विद्यार्थ्यांना आधुनिक वादाची संकल्पना समजेल.
CO2 विविध वाङ्मयीन प्रवृत्ती समजतील.
CO3 विविध कलाकृतीच्या आधारे आधुनिक वाङ्मयाची वैशिष्ट्ये समजतील.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	आधुनिक, आधुनिकता आणि आधुनिकतावाद : संकल्पना विचार	आधुनिक, आधुनिकता आणि आधुनिकतावाद	१५
२	आधुनिक मराठी कथा व कादंबरी	अ) आधुनिक मराठी कथा- ऐतिहासिक आढावा आ) आधुनिक मराठी कादंबरी	१५
३	आधुनिकतावादी मराठी कथा	१) मुक्काम पोस्ट सांस्कृतिक फट, सतीश तांबे, रोहन प्रकाशन (कथांची आशयसूत्रे व कथांचे रूपबंध यांसह)	१५
४	आधुनिक मराठी कादंबरी	१) पुरोगामी, राकेश वानखेडे, लोकवाङ्मयगृह प्रकाशन, मुंबई (आशयसूत्र व कादंबरीचा रूपबंध यांसह)	१५

संदर्भ पुस्तके :

- १) मराठी कादंबरी – तंत्र व विकास, प्रा. बापट, व्हीनस प्रकाशन, पुणे १९७३
- २) साहित्य: अध्यापन आणि प्रकार, मौज प्रकाशन, भागवत श्री.पु.मुंबई, १९८७
- ३) कादंबरी आणि मराठी कादंबरी, उषा हस्तक, साहित्यसेवा प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९३.
- ४) कादंबरी : एक साहित्य प्रकार, हरीश्रंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन्स, मुंबई, २०२१.
- ५) १९८० नंतरची मराठी कादंबरी, अविनाश सप्रे, खेळ, दिवाळी, २००७.

- ६) मराठी नवकथा: रंग आणि रूप, डॉ.सुभाष पुलावले, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद, २०१२.
 ७) मराठीतील कथनरूपे, वसंत आबाजी डहाके, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २०१२.
 ८) आधुनिक भाषा विज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन, मिलिंद मालशे, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई, १९९५.

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	आधुनिक, आधुनिकता आणि आधुनिकतावाद : संकल्पना विचार	जुलै दुसरा आठवडा	व्याख्यान
२	आधुनिक मराठी कथा व कादंबरी	जुलै व ऑगस्ट	व्याख्यान
३	आधुनिकतावादी मराठी कथा	ऑगस्ट अखेर	व्याख्यान
४	आधुनिक मराठी कादंबरी	सप्टेंबर व ऑक्टोबर	व्याख्यान

Evaluation Pattern

Q. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
हजेरी व कार्यक्रम उपस्थिती	१०

R. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	४	१५

Syllabus for T.Y.B.A Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	B.A
Course Code	UAMAR 605

(refer to student handbook)	
Class	T.Y.B.A.
Semester	VI
No of Credits	4
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory, Practical & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

SEM VI

Nomenclature: उत्तर आधुनिक मराठी साहित्य

Course Outcomes:

CO1 उत्तर आधुनिकता वादाची वैशिष्ट्ये लक्षात येतील.

CO2 उत्तर आधुनिकता वादाची स्वरूप वैशिष्ट्ये समजल्याने साहित्याकडे पाहण्याचा नवा दृष्टीकोन प्राप्त होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
------	-------	-----------------	----------------

१	उत्तर आधुनिकतावाद :सैद्धांतिक परिचय	अ) उत्तर आधुनिकतावाद: संकल्पना विचार आ) उत्तर आधुनिक मराठी कविता – ऐतिहासिक आढावा	१५
२	उत्तर आधुनिक मराठी कविता	सलील वाघ, हेमंत दिवटे, सचिन केतकर, मंगेश नारायणराव काळे, संजीव खांडेकर, श्रीधर तिळवे, वज्रेश सोळंकी, मन्या जोशी, दा.गो.काळे, कविता मुरुमकर(निवडलेल्या कवितांचा संग्रह)	१५
३	उत्तर आधुनिक मराठी नाटक	उत्तर आधुनिक मराठी नाटक- ऐतिहासिक आढावा	१५
४	उत्तर आधुनिक मराठी नाटक	सिंधू, सुधाकर, रम आणि इतर – आशुतोष पोतदार	१५

संदर्भ पुस्तके :

१. उत्तर आधुनिकता : समकालीन साहित्य, समाज व संस्कृती, बी.रंगराव, कुसुमाग्रज प्रकाशन, नाशिक
२. महानगरी नाटकं – राजीव नाईक
३. नाटक कालचं आणि आजचं – पुष्पलता राजापुरे
४. नाटकातील चिन्हं – राजीव नाईक
५. प्रायोगिक नाटक : भारतीय आणि जागतिक – (संपा) नानासाहेब सूर्यवंशी

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	उत्तर आधुनिकतावाद :सैद्धांतिक परिचय	नोव्हेंबर व डिसेंबर पहिला आठवडा	व्याख्यान
२	उत्तर आधुनिक मराठी कविता	डिसेंबर अखेर	व्याख्यान
३	उत्तर आधुनिक मराठी नाटक	जानेवारी अखेर	व्याख्यान
४	उत्तर आधुनिक मराठी नाटक	फेब्रुवारी अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

S. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
हजेरी व कार्यक्रम उपस्थिती	१०

T. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	४	१५

*****

Name of the Course	B.A
Course Code (refer to student handbook)	UAMAR506
Class	T.Y.B.A.
Semester	V
No of Credits	4
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory, Practical & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/	भाषांतरकार , अनुवादक म्हणून संधी उपलब्ध

entrepreneurship/
skill development (if
any) 100 words

SEM V

Nomenclature: भाषांतर कौशल्य

Course Outcomes:

- CO1 भाषांतर, अनुवाद, रूपांतर व अर्वाचीनीकरण या संकल्पनेचा परिचय होईल.
CO2 भाषांतर विद्येची सखोल माहिती होईल.
CO3 भाषांतर कौशल्य अवगत होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	भाषांतर : सैद्धान्तिक विचार	अ) १) भाषांतर, अनुवाद, रूपांतर, अर्वाचीनीकरण या स्वरूपभेदांची चर्चा २) ललित साहित्याचे भाषांतर – सांस्कृतिक भेदांचे संदर्भाचे महत्त्व आ) १) ललित साहित्याचे भाषांतर – भाषिक समस्या व स्वरूप २) ललित साहित्याचे भाषांतर – शैली विषयक समस्या	१५
२	भाषांतर – प्रत्यक्ष भाषांतर	१) इंग्रजी/हिंदी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर २) मराठी उताऱ्याचे इंग्रजीत /हिंदीत भाषांतर	१५

३	पारिभाषिक शब्द व कोश संकल्पना	१) पारिभाषिक शब्द (प्रशासकीय) २) कोशाची संकल्पना, रचना, कोशांच्या नोंदी, अकारविल्हे आणि सूची	१५
---	-------------------------------	---	----

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके :

१. कऱ्हाडे सदा, भाषांतर, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई १९९२
२. बापट वसंत, तौलनिक साहित्य अभ्यास, पॉप्यूलर प्रकाशन
३. फाटक म. वि आणि ठाकर रजनी, भाषांतर : शास्त्र की कला, वरदा बुक्स, पुणे १९८७
४. डॉ. काळे कल्याण आणि डॉ. सोमण अंजली, भाषांतरमीमांसा प्रतिमा प्रकाशन, पुणे. १९९७
५. भाषांतर - शास्त्र की कला : म.वि. फाटक, रजनी ठाकर, वरदा, पुणे.
६. भाषांतर आणि भाषा: विलास सारंग, मौज, मुंबई
७. अनुवादमीमांसा संपा. केशव तुपे, साक्षात, औरंगाबाद.
- ८ भाषांतरविद्या : स्वरूप आणि समस्या, संपा. रमेश वरखेडे, य.च.म.मु.वि., नाशिक
- ९ भाषा आणि भाषांतर - य.च.म.मु.वि., नाशिक
- १० साहित्य - सेतू - (साहित्याची भाषांतर एक अभ्यास), एल.एस देशपांडे, निर्मल प्रकाशन, नांदेड. १९९९

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	भाषांतर : सैद्धान्तिक विचार	जून व जुलै	व्याख्यान व ICT
२	भाषांतर – प्रत्यक्ष भाषांतर	जुलै व ऑगस्ट	व्याख्यान व ICT
३	पारिभाषिक शब्द व कोश संकल्पना	ऑगस्ट व सप्टेंबर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

U. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
हजेरी व कार्यक्रम उपस्थिती	१०

V. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५

२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
४. पारिभाषिक संज्ञा आणि कोश या घटकावर आधारित प्रश्न	३	५+१०

Syllabus for T.Y.B.A Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	T.Y.B.A
Course Code	UAMAR 606
Class	T.Y.B.A.
Semester	VI
No of Credits	
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	विविध प्रसारमाध्यमांत पत्रकार, मुद्रितशोधक, पटकथालेखक, वृत्तनिवेदक, मुलाखतकार म्हणून संधी उपलब्ध होतील.

SEM VI

Nomenclature : व्यवसायाभिमुख मराठी

Course Outcomes:

- CO1 विविध माध्यमांसाठी आवश्यक असणाऱ्या लेखन प्रकारांचा परिचय होईल.
CO2 विविध माध्यमांसाठी आवश्यक असणारी लेखन कौशल्ये आत्मसात होतील.
CO3 विद्यार्थ्यांच्या लेखन क्षमता व सर्जनशीलतेचा विकास होऊन विविध माध्यमांत रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	वृत्तपत्र माध्यमांसाठी लेखन	१) वृत्त लेखन २) पुस्तक परीक्षण लेखन ३) नाट्य व चित्रपट समीक्षा लेखन	१५
२	आकाशवाणी माध्यमासाठी लेखन	१) श्रुतिका लेखन २) नभोनाट्य ३) जाहिरात लेखन	१५
३	दूरचित्रवाणी व समाज माध्यमासाठी लेखन	१) दूरचित्रवाणीसाठी मुलाखत लेखन २) दूरचित्रवाणी मालिकेसाठी संवाद लेखन ३) ईमेल लेखन, ब्लॉगलेखन, विकिपीडियासाठी लेखन	१५

संदर्भ पुस्तके :

- १) व्यावहारिक मराठी - संपा. स्नेहल तावरे
- २) व्यावहारिक मराठी - ल.रा नसिराबादकर
- ३) व्यावहारिक मराठी- मोकाशी सयाजी, नेमाडे रंजना
- ४) ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची एम.एस.आय.टी. महाराष्ट्र राज्य
- ५) संगणक युग : अच्युत गोडबोले
- ६) वृत्तविद्या: स. ह. देशपांडे
- ७) नभोवाणी कार्यक्रम तंत्र आणि मंत्र: पुष्पा काणे
- ८) आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात : दीपक शिकारपूर, उज्वल मराठे
- ९) वाळिंबे मो. रा. सुगम मराठी व्याकरण, नितीन प्रकाशन पुणे
- १०) जोशी चंद्रहास, मराठी लेखन दर्शन, मेहता पब्लिकेश हाऊस, पुणे
- ११) मराठी भाषा उगम आणि विकास, मेहता पब्लिकेश हाऊस, पुणे
- १२) केळकर अशोक, वैखरी, मॅजिस्टिक प्रकाशन पुणे.
- १३) नसीराबादकर, ल.रा., व्यावहारिक मराठी फडके प्रकाशन, कोल्हापूर

- १४) डॉ. शेकडे, सुभाष, व्यावहारिक मराठी अध्यापनाच्या दिशा, ऋतू प्रकाशन, अहमदनगर,
 १५) उपयोजित मराठी : डॉ. संजय लांडगे, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे,
 १६) अनिवार्य मराठी: डॉ. लीला गोविलकर, के. सागर पब्लिकेशन, पुणे.
 १७) मराठी कोश व संदर्भसाधने यांची समग्र सूची (इ.स. १८००-२००३) संपादक डॉ. वसंत विष्णु कुलकर्णी,
 राज्य मराठी विकास संस्था, २००७

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	वृत्तपत्र माध्यमांसाठी लेखन	नोव्हेंबर व डिसेंबर पहिला आठवडा	व्याख्यान व ICT
२	आकाशवाणी माध्यमासाठी लेखन	डिसेंबर व जानेवारी	व्याख्यान व ICT
३	दूरचित्रवाणी व समाज माध्यमासाठी लेखन	जानेवारी व फेब्रुवारी	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

W. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी	२०
उपक्रम	१०
हजेरी व कार्यक्रम उपस्थिती	१०

X. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्यायासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. अंतर्गत पर्यायासह टिपा	१,२,३	१५

*****